

Monumentnummer*: 514643

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 10 augustus 2001
Kadaster deel/nr: 12171/36

*Monumentnaam***

Berg en Bosch

Complexnummer

514641

Complexnaam

Bergh en Bosch

*Woonplaats**

Bilthoven

*Gemeente**

De Bilt

*Provincie**

Utrecht

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Professor Bronkhorstlaan	10	68G	3723 MB	Bilthoven		

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kad. object*</i>	<i>Appartement</i>	<i>Grondperceel</i>
De Bilt	A			3050
De Bilt	A			3234

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving

Een aan het eind van de hoofdas gelegen KAPEL met open klokkentoren, visueel bepalend als afsluiter aan de oostzijde van het plein. De kapel, die als zaalkerk getypeerd kan worden, heeft een samengestelde plattegrond en is aan de noordoostzijde door middel van een corridor of tussenlid met het zusterhuis verbonden. De kapel heeft in geel (sintel)steen uitgevoerde gevels. De flauw hellende zadel- en lessenaarsdaken hebben overstekende dakschilden die met rode pannen zijn gedekt.

De voorgevel (westzijde) heeft een bijna symmetrische indeling van drie vensterassen. Rechts van de middenas bevindt zich een open klokkentoren, bestaande uit een massieve, hoog opgaande muur, waartegen aan de uiteinden steunberen zijn gemetseld. In de top is een spitsboogvormige uitsparing, waarin een klok is bevestigd. Op de puntvormige bekroning is een smeedijzeren kruis bevestigd.

De op de middenas geplaatste hoofdingang heeft een dubbele houten lattendeur, waarvoor een houten luifel onder zadeldak is gezet. Het dak van de luifel wordt door twee pijlers met schoren gedragen. Aan beide geveluiteinden bevindt zich een getoogde portiek met zij-ingang. Het hierachter liggende tochtportaal is in een kleine aanbouw langs de zijgevels ondergebracht. Het lessenaarsdak sluit onder de dakrand van het schip op de zijgevel aan.

De zijgevels van het schip -achter de aanbouw van het tochtportaal- zijn vier traveën lang en hebben steunberen, waartussen drie gekoppelde spitsboogvensters met glas-in-lood ramen van Toon Ninaber van Eyben zijn gezet. Het koor achter het schip is geaccentueerd door een hoger opgaand bouwvolume dat een rechthoekige grondvorm heeft. Tegen het koor zijn aan de noord- en zuidzijde lagere bouwvolumes gebouwd. De nokken sluiten onder de dakgoot van het koor op de gevel aan. In de noordelijke aanbouw is een aparte kapel voor de zusters onder gebracht. Tegen de lange gevelzijden hiervan zijn steunberen gemetseld, waartussen hoog geplaatste, gekoppelde spitsboogvensters zijn geplaatst. Het bouwvolume sluit aan de noordzijde door middel van een lange corridor op het zusterhuis aan. De zuidelijk aanbouw, waarin de dienstvoorbereidende vertrekken waren ondergebracht, is kleiner van omvang.

De indeling van de kapel verkeert nagenoeg in originele staat. Het meubilair en de kruiswegstatiën van Mari Andriessen zijn echter verwijderd. Het schip bestaat uit een grote zaal waar de kapconstructie geheel zichtbaar is gebleven. De gebinten rusten op gemetselde kraagstenen. Boven de ingang is een rondvenster met glas-in-lood raam van Henri Jonas, voorstellende Jesus met zijn discipelen op het woelige Meer van Gallilea. In het hoger gelegen koor is de kapconstructie eveneens zichtbaar. Het driehoekvormige glas-in-lood raam onder de kapconstructie (oorspronkelijk boven het altaar) van Henri Jonas stelt Jesus voor die zijn hart in zijn borst toont. Hij wordt omgeven door een krans van stralen (Heilig Hart). In de linkermuur van het koor zijn drie getoogde openingen naar de zusterkapel. De koorbanken zijn hier nog aanwezig en vallen onder de bescherming.

Waardering

Het object is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde als voorbeeld van een kapel binnen het sanatoriumcomplex Berg en Bosch, alsmede van architectuurhistorische waarde als herkenbaar voorbeeld van een kapel in Delftse schoolstijl. Tevens vanwege de ruimtelijk-functionele en ensemblewaarde in relatie tot de overige complexonderdelen en als centrum -fysiek en symbolisch- van het oorspronkelijke complex.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Kapel (F)

Gezondheidszorg

Functie

Kapel(F1)

Sanatorium